

A Pécsi Ítéltábla a Makra Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Dr. Komlódi Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen tagsági jogviszonyból eredő igény érvényesítése iránt indított perében a ...Törvényszék 2013. szeptember 5. napján kelt számú ítélete ellen a felperes által 9. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.106.280 (egymillió-százhatvan-kétszáznyolcvan) forintot és abból 567.540 (ötszázhatvanhétezer-ötszáznegyven) forintnak 2012. március 16-tól, míg 538.740 (ötszázharmincnyolcezer-hétszáznegyven) forintnak 2012. szeptember 16-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi a felperesnek elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 101.600 (százegyezer-hatszáz) forint elsőfokú, és 35.100 (harmincezer-egyszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a tagjai érdekeinek védelmére, képviseletére létrehozott, szövetségi rendszerben működő, önálló, pártoktól független, demokratikus, önkormányzati elven alapuló, jogi személyiséggel rendelkező társadalmi szervezet, amelynek alapvető célja, hogy.....megye területi és lakhatási helyzetére, illetőleg fejlesztésére figyelemmel feltárja a szövetségi tagok érdekeit, érvényesítse és képviselje azokat.

A felperes alapszabályának III/2/b. pontja szerint a tagok kötelezettségei közé tartozik a Szövetség működéséhez szükséges költségek biztosítása, a küldöttgyűlés által megállapított éves fenntartási hozzájárulás minden év március 15-éig, illetve

szeptember 15-éig két egyenlő részletben történő befizetésével. Az alapszabály III/2/c. pontja szerint a tagdíj mértéke lakás/hó vagy garázs/hó esetén egységes, amit az elnökség állapít meg.

Az alapszabály III/3/a. pontja szerint a Szövetségből a tag - hatáskörrel bíró testületének határozat alapján - csak a naptári év végével léphet ki. A kilépési szándékot hat hónappal korábban írásban kell bejelenteni a Szövetség elnökségének. Az alapszabály III/3/c. pontja szerint kilépés, kizárás esetén rendezni kell a kölcsönös tartozásokat. A fenntartási költségeket év végig ez esetben is fizetni kell.

Az alperes a felperes szövetség tagja volt. Az alperes küldöttgyűlése 2011. november 23-án meghozta aküldöttgyűlési határozatot, amellyel elhatározta az alperesnek a felperesi szövetségből való kilépését és felhatalmazta az igazgatóságot ennek lebonyolítására.

Az alperes 2011. december 28-án írásban jelentette be a felperesnek, hogy tagsági viszonyát felmondja és 2011. december 31. napjával kilép a felperesi szövetségből. A felperes 2012. január 4-én tájékoztatta az alperest arról, hogy az alapszabály értelmében az alperes kilépését 2012. december 31. napjával veszi tudomásul, majd 2012. február 23-án kiállította az alperes felé a 000164/2012 sorszámú számláját a 2012. I. félévi tagdíjról és garázsdíjról 567.540 forint összegben, 2012. március 9-ei fizetési határidővel, míg 2012. augusztus 8-án kiállította az alperes felé a 000327/2012 sorszámú számláját a 2012. II. félévi tagdíjról és garázsdíjról 538.740 forint összegben, 2012. augusztus 23-ai fizetési határidővel.

Az alperes fenntartási hozzájárulást nem fizette meg. A felperes 2012. december 20-án írásban felszólította az alperest a 2012. évi fenntartási hozzájárulás befizetésére, a felszólítás azonban eredményre nem vezetett.

A felperes módosított kereseti kérelmében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest a 2012. január 1. és 2012. december 31. napja között esedékessé vált, összesen 1.106.280 forint tagdíj, és abból 567.540 forintnak 2012. március 16-tól, míg 538.740 forintnak 2012. szeptember 16-tól a kifizetés napjáig járó, 6,5%-os kamata és perköltség megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes a szövetségből való kilépési szándékát 2011. december 31-ét megelőző 6 hónappal korábban nem jelentette be, ezért tagsági jogviszonya 2012. december 31-éig állt fenn, így 2012. év vonatkozásában is köteles a fenntartási hozzájárulás megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a tagsági jogviszonya a felmondást követően 2011. december 31-ei hatállyal megszűnt. Hivatkozott arra, hogy az egyesülési jogról szóló törvény és a Polgári törvénykönyv rendelkezései szerint az egyesület létrehozásának alapja az önkéntesség, melynek értelmében a tag bármikor szabadon, korlátozás nélkül kiléphet az egyesületből, így a felperes alapszabályának III/3/a. és III/3/c. pontjai jogszabályba ütköznek, ezért semmisek, amelyre figyelemmel az alperes az illetékes ügyészi szerv előtt törvényességi felügyeleti eljárást is kezdeményezett.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét azért találta alaptalannak, mert - az alperes álláspontját osztva - azt állapította meg, hogy az alapszabály III/3/a. pontjában írt határidő be nem tartásának nincs szankciója, illetőleg nincs olyan jogszabályi és alapszabályi rendelkezés sem, amely kimondaná, hogy az alperes kötelezhető lenne a kilépését követő évre fennálló tagdíj fizetésére abban az esetben, ha kilépését az alapszabályban előírt hat hónapos határidőn túl jelenti be. Megállapította, hogy az önkéntesség elvének megfelelően az alperes az Ectv.3.§ (1) bekezdése, 6.§ (1) bekezdése, valamint a Ptk.61.§ (1) bekezdése alapján bármikor, szabályosan, mindennemű korlátozás nélkül kiléphet a felperesi szövetségből, kilépését követő évre tagdíjfizetési kötelezettség nem áll fenn. Megállapította azt is, hogy a fenti jogszabályi rendelkezések alapján a felperesi szövetségből történő kilépésnek a felperesi alapszabály III/3/a. és c. pontjában írt rendelkezései az önkéntesség elvébe ütköznek, utalva e körben a BH 2000. évi 82. számú eseti döntésben foglaltakra is.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a kereset teljesítése, valamint az alperesnek perköltségben való marasztalása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy a felperes megalakulásakor elfogadta az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) rendelkezései alapján megállapított alapszabályát. A felperes tagjai az Etv.-nek és az alapszabály rendelkezéseinek megfelelően, önkéntesen, minden korlátozás nélkül léphettek be a felperes szövetségbe. A belépéssel egyidejűleg valamennyi tag elfogadta a társadalmi szervezet alapszabályát és vállalta a tagsággal járó kötelezettségeket is. Az alperes tagsági jogviszonyának létesítésekor a felperes alapszabályát a többi taghoz hasonlóan jóváhagyólag elfogadta, annak módosításait is tudomásul vette, azokat a bíróság előtt nem támadta meg. A társadalmi szervezet tagja az Etv. 9.§ c) pontja alapján is köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelelességeinek. Utalt arra, hogy az alperes a társadalmi szervezetből az irányadó alapszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával lépett ki, és a felperes többszöri felszólítása ellenére sem volt hajlandó az alapszabályi rendelkezéseknek megfelelő kilépési feltételeket teljesíteni.

Álláspontja szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az önkéntesség elvének sérelmét jelenti a felperes alapszabályának a kilépés időbeli korlátozására vonatkozó rendelkezése, illetőleg tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor azt állapította meg, hogy az alapszabályban az ott rögzített időbeli korlátozás be nem tartása miatt szankció megfogalmazására nem került sor. Megítélése szerint a kilépési nyilatkozat hatályosulására vonatkozó alapszabályi rendelkezéshez nem kell szankciónak társulnia, az alapszabály rendelkezései enélkül is egyértelműek a kilépés hatályosulását, illetőleg a tagsági jogviszony fennállásának időtartamát és a szövetségi hozzájárulásra vonatkozó fizetési kötelezettséget illetően is. Megítélése szerint a felperes alapszabálya a kilépés önkéntességét nem sérti, a kilépés bejelentését a felperes tagjai bármikor akadály nélkül megtehetik, az annak hatályosulására vonatkozó alapszabályi rendelkezést pedig a tagok a tagsági jogviszonyuk létesítésekor elfogadták.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés megalapozott.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által a helyesen megállapított tényállásból levont jogi következtetéssel az alábbiakra tekintettel nem értett egyet:

A felperes megalakulásakor hatályban volt Etv. nagy szabadságot adott a társadalmi szervezeteknek a saját magukra vonatkozó szabályok megalkotásában. A törvény kizáró rendelkezésének hiányában a társadalmi szervezet az alapszabályban szabadon rendelkezhetett a tagok jogairól és kötelességeiről. (BH 2001.346.)

Az Etv.6.§ (1) bekezdése szerint a társadalmi szervezet alapszabálya az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.

Az Etv.9.§-a szerint a társadalmi szervezet tagja

- a) részt vehet a társadalmi szervezet tevékenységében és rendezvényein,
- b) választhat és választható a társadalmi szervezet szerveibe,
- c) köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelességeinek.

A fentiek értelmében a társadalmi szervezetek önkéntes egyesülés alapján jönnek létre. A tagok önkéntes elhatározásból csatlakoznak a társadalmi szervezethez és létesítenek tagsági jogviszonyt. A tagsági jogviszony megszüntetésére jogszabályi előírást az Etv. nem tartalmaz, így azt az Etv.12.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a társadalmi szervezet legfőbb szerve által megállapított alapszabály rendezi.

A felperes alapszabályának a tagsági jogviszonyra vonatkozó III. fejezete bevezető rendelkezése rögzíti, hogy a Szövetségnek - a nyitott tagság és az önkéntesség elve alapján - tagja lehet bármely természetes személy, pártoló tag, lakásszövetkezet, társasház, olyan jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság is, amely vállalja a tagsággal járó kötelezettségeket, így különösen a Szövetség fenntartásához való hozzájárulást és a szövetségi alapszabály betartását.

Az alapszabály III/3. pontja szabályozta a tagsági jogviszony megszűnésének eseteit és módját. A tagsági jogviszony kilépéssel történő megszüntetése körében az alapszabály úgy rendelkezik, hogy annak három együttes feltétele, hogy

- a kilépő tag kilépési szándékát a hatáskörrel bíró testületének határozata alapján írásban jelentse be a felperes szövetség elnökségének,
- kilépési szándékát hat hónappal korábban jelezze azzal, hogy
- az ilyen módon bejelentett kilépési szándék csak a naptári év végével eredményezheti a tagsági jogviszony kilépéssel történő megszüntetését.

A fentiek értelmezéséből megállapítható, hogy kilépéssel a tag tagsági jogviszonya a felperes alapszabályának rendelkezése alapján csak akkor szűnik meg, ha a kilépési szándék bejelentésére a fentieknek megfelelően kerül sor. Nem szűnik meg tehát a tagsági jogviszony, ha nem írásban történik meg a szándék bejelentése, illetőleg nem szűnik meg a tagsági jogviszony a kilépési szándék bejelentésének évében, ha a naptári év végét megelőzően nem hat hónappal korábban jelezte írásban a tag kilépési szándékát.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes alapszabályának fenti rendelkezése nem sérti az Etv.-ben és a Ptk.-ban megfogalmazott önkéntesség elvét. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában e körben hivatkozott BH 2000.82. számú eseti döntés a perbelitől eltérő esetre vonatkozott, ott ugyanis a társadalmi szervezet alapszabálya a szervezet vezetőségének döntésétől tette függővé a tag által bejelentett kilépés hatályosulását, így a tagsági jogviszony megszűnését. Rögzítette ezért az eseti döntés indokolása, hogy a társadalmi szervezet vezetőségének nincs hatásköre a kilépő tag tagsági viszonyának megszűnése kérdésében határozni.

A perbeli esetben a felperes alapszabálya alapján nem a felperesi szövetség szerveinek döntésétől függött az alperes tag tagsági jogviszonyának kilépéssel történő megszűnése. Az alperesi tag kilépési szándékát önkéntesen bármikor bejelentethette, a felperesi társadalmi szervezetbe való belépésekor általa elfogadott alapszabály rendelkezéseinek megfelelően.

A másodfokú bíróság megítélése szerint tehát a felperes alapszabályának hivatkozott rendelkezései az önkéntesség elvét nem sértik, így az alperes tagsági jogviszonya a 2011. december 28-án bejelentett kilépéssel - az alapszabály irányadó rendelkezésének megfelelően - 2012. december 31-ével szűnt meg, amely miatt az alapszabály III. pont bevezető rendelkezése, valamint III/2/b. és c. pontja alapján tagsági jogviszonya fennállása alatt az alperes tagsági díj fizetésére volt köteles.

A másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak az alperes hivatkozását az alapszabály III/3/a. és III/3/c. pontjának semmisségére. A társadalmi szervezet alapszabálya ugyanis nem szerződés, nem vonatkoznak rá a Ptk. Negyedik részének szabályai, így a szerződés érvénytelenségére vonatkozó rendelkezésekre az alperes alappal nem hivatkozhat. (KGD 1994. 232)

Mindezekre tekintettel az összecszerűségében nem vitatott felperesi keresetnek helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp.253.§ (2)

bekezdése alapján megváltoztatta és az alperest a 2012. évi fenntartási hozzájárulás megfizetésére kötelezte, annak a Ptk.301.§ (1) bekezdése szerinti késedelmi kamataival együtt. Az alapszabály III/b. pontja alapján a keresetnek megfelelően határozta meg a másodfokú bíróság a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját.

A sikeres fellebbezés folytán az alperes perköltséget nem igényelhet és a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni tartozik a felperes elsőfokú és másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amely a felperest képviselő ügyvéd munkadíjából áll, és amelynek mértékét a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltség tekintetében a felperes és jogi képviselője között létrejött megállapodás és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (1) bekezdés a) pontja alapján, a másodfokú eljárásban felmerült költség tekintetében pedig a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapította meg.

A le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket az alperes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs 2014. február 6.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró